

Filosoffen

Ved ANDERS FOGH JENSEN

Engelsk er laveste fællesnævner

Filosoffens blik, Anders Fogh Jensen, Jyllands-Posten 23.oktober 2018

Hvad er det egentlig, man får ud af at tale fællesnævnerengelsk med andre rejsende?

Der er et dogme i tiden om, at det globale er det interessante, at man skal være internationalt indstillet, og at ungdommen skal ud i verden for at lære noget om livet. Som højskoleforstander kan jeg se og overhøre samtaler mellem elever, der handler om, hvor i verden et ungt menneske har brugt et halvt år på at arbejde frivilligt eller rejse med rygsæk, eller hvor et andet drømmer om at tage på udveksling eller endda bosætte sig engang i fremtiden.

Der ligger en latent præmis om, at det rigtige og spændende at gøre er at forlade andedammen Danmark for at tage ud og se den virkelige verden – et snobberi om man vil, eller i hvert fald et dogme. Drengen, der har arbejdet et halvt år i Super Brugsen i sit 'sabbatår', oplevet at tjene sine egne penge, måske flyttet hjemmefra og har bakset med livet på hverdagens præmisser, har ikke samme status som hende, der netop er kommet hjem fra en tur gennem Sydamerika med sin bedste veninde og i og for sig har været forskånet for hverdagens strabadser i de måneder, de har været afsted.

Ofte skifter samtalen emne ret kort efter, at man har udvekslet de statusospundne

fakta om de sidste seks måneders aktiviteter; så har man fået placeret hinanden og gider lige lidt at høre om hverken Sydamerika eller SuperBrugsen. Der lader egentlig sjældent til, at nogen har noget at fortælle fra deres lange, spændende rejse – udover det, som de fleste egentlig måtte antages at vide i forvejen; ”det er helt vildt, styret er jo så korrupt” eller ”wow, det er sindssygt nemt at få fat i hash dernede”. Og efter at have overhørt denne slags samtaler mange gange, melder spørgsmålet sig om, hvad det egentlig er, man får ud af fire måneder på en farm i Paraguay.

Det er mit indtryk, at mange ikke lærer sproget noget videre, mens de rejser, fordi man jo langt de fleste steder efterhånden kan klare sig på engelsk. Og så forestiller man sig alligevel, at man kan komme tæt på den kultur, som man besøger. Det tror jeg ikke på. Sprog og kultur er så tæt forbundne størrelser, at ideen om at udforske verden ved at tale med andre rygsækrejsende på engelsk svarer til at ville lære at spille klaver på et Fætter BR-keyboard med én farvestrålende oktav. Du vil miste de fleste nuancer, og resten vil alligevel være lidt af en misforståelse.

Og det er også derfor, jeg indprenter de internationale elever på vores højskole, at de skal lære at tale dansk, mens de er her. Ikke fordi dansk er noget særligt smukt eller ”brugbart” sprog (i den evindelige globale sammenhæng!), men fordi det er dét sprog, som de kan lære de danske elever at kende på. Ligesom spansk er det sprog, man lærer en argentiner at kende på. Og når en argentiner og en dansker mødes om at tale engelsk, så vil der være ting, de ikke kan dele. Engelsk er laveste fællesnævner.

Jeg mener, at den måde, de fleste af os i dag er turister, hvor målet er at have set så mange steder som muligt, er en overfladisk og måske endda destruktiv måde at rejse på. Det skaber ikke forståelse mellem kulturer at prutte om priser på dang-/spanglish. Og det udspringer af dogmet om, at det at rejse i sig selv er godt og spændende – er at leve, som H.C. Andersen formulerede det. Men det kommer meget an på, hvordan man rejser. Og at lære et andet sprog er at sætte sig ind i en anden grammatik, hvis forholdsord opstiller et andet verdensbillede. Det er om noget dannende at sætte sig ind i et andet sprog. Det er også derfor det ofte er så

kedeligt at tale med amerikanere; det har de fleste af dem nemlig aldrig for alvor prøvet.

[Gå på opdagelse i dette tema](#)

